

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 59

2003.gada 28.novembrī

(Prot. Nr.42, 3.§)

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr. 365/03/05/05

Par Daugavpils pilsētas domes 26.06.2003. g. iesniegumu

Konkurences padome saņēma Daugavpils pilsētas domes (turpmāk Daugavpils dome) 26.06.2003. vēstuli Nr.02.01-08/912 (saņemtā dok. Nr.365), kurā tika lūgts izvērtēt pašvaldības akciju sabiedrības "Daugavpils siltumtīkli" (turpmāk – Daugavpils siltumtīkli) 26.11.2002. noslēgto līgumu (turpmāk – Līgums) ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Energo-Din" (turpmāk – Energo-Din). Daugavpils dome Līgumu nav akceptējusi un par šāda Līguma esamību ir uzzinājusi tikai 2003.gada maijā pēc Daugavpils domes Revīzijas komisijas veiktās revīzijas uzņēmumā Daugavpils siltumtīkli.

Saskaņā ar Līguma noteikumiem puses savstarpēji garantē, ka Energo-Din piegādās, un Daugavpils siltumtīkli iepirks un apmaksās ilgtermiņā (20 gadi) siltumenerģiju Līgumā atrunātā apjomā un par Līgumā fiksēto cenu pēc četrpau jaunu koģenerācijas staciju uzcelšanas, nodošanas ekspluatācijā, un tam sekojošas esošo siltumenerģijas ražošanas iekārtu un siltumenerģijas piegādes pakalpojuma pārņemšanas, ko veiks Energo-Din.

Konkurences padome, pamatojoties uz Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.224 *Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība* 2.1.punktu, 04.07.2003. nolēma uz Daugavpils pilsētas domes 26.06.2003. iesnieguma Nr.02.01-08/912 pamata ierosināt lietu par *Konkurences likuma* iespējamo pārkāpumu (Prot. Nr.24, 7.§).

Pamatojoties uz Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.224 *Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība* 20.punktu, sakarā ar lietā iesaistīto pušu viedokļu noskaidrošanas nepieciešamību, Konkurences padome 22.10.2003. nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 20.12.2003 (Prot. Nr.35, 5.§).

Lietas apstākļu izvērtēšanas gaitā tika iegūta papildu informācija no Uzņēmumu reģistra, Energo-Din, Daugavpils siltumtīkli, kā arī papildu informācija un viedoklis par Līgumu no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk - SPRK), Daugavpils reģionālā sabiedrisko pakalpojumu regulatora (turpmāk - Daugavpils regulators), Daugavpils domes un Daugavpils siltumtīkli. Konkurences padome nosūtīja konstatēto lietas apstākļu izklāstu ar secinājumiem Daugavpils domei, un uzaicināja Daugavpils domi, Energo-Din un

Daugavpils siltumtīkli iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem un izteikt viedokli. Visi uzaicinātie informēja, ka neiebilst pret konstatētajiem lietas apstākļiem.

Izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju un ar lietu saistītos apstākļus, Konkurences padome

k o n s t a t ē j a:

1. Daugavpils pašvaldības akciju sabiedrība “Daugavpils siltumtīkli” ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā 15.01.1992. ar reģistrācijas Nr.150300294 un tās galvenie darbības veidi ir elektroenerģijas ražošana un sadale, tvaika un karstā ūdens piegāde u.c. pakalpojumu sniegšana. Daugavpils siltumtīkli 100% akciju turētājs ir Daugavpils dome.

Daugavpils siltumtīkli ir vertikāli integrēts energoapgādes uzņēmums, kas savu darbību veic atbilstoši izsniegto licenču noteikumiem elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai spēkstacijā ar iekārtas nominālo jaudu siltumenerģijai 34 MW Daugavpils pilsētā, 18.novembra ielā 2 līdz 28.12.2017.g. (uz 20 gadiem), siltumenerģijas ražošanai līdz 10.11.2017. (uz 20 gadiem) Daugavpils pilsētā teritorijās, kurās atrodas siltumavoti - 18.Novembra ielā 2 (SC-1), Silikātu ielā 8 (SC-2), Ordeņu ielā 46 (Cietoksnis), Kieģeļu ielā 4 (Kalkūni), Skolas ielā (Grīva), 18.Novembra ielā 311 (Stropi), A.Pumpura ielā 105 (rezerves katlu māja), siltumenerģijas pārvadei un sadalei Daugavpils pilsētā līdz 10.11.2017.g. (uz 20 gadiem), siltumenerģijas realizācijai Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā līdz 10.11.2007.g. (uz 5 gadiem).

Konkurences padome atzīmē, ka siltumenerģijas ražošanai izsniegtajā licencē nav pieminēta ražošana SC-3 Mendeļejeva ielā 13a ar jaudu 558 MW un Viršu ielā 56 (Križi) ar jaudu 12,7 MW.

Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā darbojas tikai viens licencēts uzņēmums - Daugavpils siltumtīkli (Daugavpils regulators 05.08.2003. Nr.91/01-11). Saskaņā ar Daugavpils siltumtīkli (11.08.2003. Nr.1-7/1515) un Daugavpils domes (08.08.2003. Nr.1573/02.01-07) sniegto informāciju Daugavpils siltumtīkli siltumenerģijas apgādes tirgū Daugavpilī pieder aptuveni 80% tirgus daļu. Pārējās aptuveni 20% tirgus daļas pieder autonomajiem un neatkarīgajiem siltumenerģijas ražotājiem, kuri siltumenerģiju ražo un patērē tikai savām vajadzībām, darbojoties lokālajā siltumapgādes sistēmā, un no šiem ražotājiem Daugavpils siltumtīkli siltumenerģiju neiepērk.

Daugavpils siltumtīkli visu saražoto siltumenerģiju realizē centralizētajā siltumapgādes sistēmā (turpmāk – CSS), kura sastāv no vienas koģenerācijas režīmā strādājošas siltumcentrāles (SC-1) un 2 lielām siltumcentrālēm (SC-2, SC-3), kas veido kopīgu sistēmu, kā arī mazākām katlu mājām, kas katra lokāli apgādā ar siltumenerģiju atsevišķus pilsētas rajonus - Kalkūni (Kieģeļu ielā 4), Cietoksnis (Ordeņu ielā 46), Grīva (Skolas ielā), Križi (Viršu ielā 56). Katlu mājas 18.Novembra ielā 311 (Stropi) un A.Pumpura ielā 105 atrodas rezervē.

Siltumenerģijas realizācijas tarifs Daugavpils centralizētajai sistēmai ietver visu minēto siltuma avotu ražošanas, pārvades un sadales sistēmas izmaksas, un šo tarifu nosaka Daugavpils regulators.

Ņemot vērā minēto, Konkurences likuma 1.panta 1., 9. un 10.punkta izpratnē Daugavpils siltumtīkli Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā atrodas dominējošā stāvoklī siltumapgādes tirgū ar aptuveni 80% tirgus daļām, dominējošā stāvoklī ar 100% tirgus daļām siltumapgādes tirgū, darbojoties CSS (sistēmas nodrošinājumā jeb siltumenerģijas ražošanā, pārvadē, sadalē, realizācijā), kā arī dominējošā stāvoklī ar 100% tirgus daļām koģenerācijas tirgū.

2. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Energo-Din” ir reģistrēta 05.11.2002. ar reģistrācijas Nr.410302729 (adrese – “Katrīnkalns”, Drabešu pagastā, Cēsu rajonā). Pamatkapitāls Ls 2000 pieder divām fiziskām personām. Energo-Din uzņēmējdarbības veidi saistībā ar enerģētiku ir elektroenerģijas ražošana un sadale, tvaika un karstā ūdens piegāde, kā arī būvniecība, lauksaimniecība, kokmateriālu sagatavošana u.c. (no Uzņēmumu reģistra 01.08.2003. saņemtā dok. Nr.442). Licences uzņēmējdarbības veikšanai siltumenerģijas ražošanā, sadalē, pārvadē, realizācijā vai siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai koģenerācijas stacijās Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā nav izsniegtas (Daugavpils regulators 05.08.2003. Nr 91/01-11 un SPRK 04.08.2003. Nr.1-2.83/2186).

Konkurences likuma 1.panta 9.punkts nosaka, ka “tirgus dalībnieks – fiziskā vai juridiskā persona, (..) kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību (..)”.

Pamatojoties uz to, ka Līguma 2. un 3. punkta nosacījums ir: *„(..) pēc 2002.gada 31.decembra, bet ne vēlāk kā līdz 2006. gada 31.decembrim, “Energo-Din” apņemas pārņemt esošās siltumenerģijas ražošanas iekārtas (TEC), (..) un par saviem līdzekļiem nodrošināt siltumenerģijas piegādi ekspluatācijas rajonos visa kalendārā gada laikā”, Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē Energo-Din ir vērtējams kā potenciāls tirgus dalībnieks Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā siltumapgādes tirgū, darbojoties CSS (sistēmas nodrošinājumā jeb siltumenerģijas ražošanā, pārvadē, sadalē, realizācijā) un koģenerācijas tirgū.*

3. Līgums Nr.9/21 (Daugavpils dome 26.06.2003. Nr.02.01-08/912) ir noslēgts 26.11.2002., un tajā tiek apliecināts, ka *„(..) starp pusēm ir notikušas apspriedes par koģenerācijas staciju izbūves projekta izstrādāšanu ar nolūku piegādāt siltumenerģiju Daugavpils pašvaldības akciju sabiedrībai „Daugavpils siltumtīkli”, kura apņemas visa līguma darbības laikā to iepirkt par savstarpēji vienojoties apstiprinātu un šajā Līgumā noteiktu cenu (..)”.*

Līguma priekšmets (1.punkts) ir *„(..) fiksēt siltumenerģijas pirkšanas – pārdošanas cenu un piegādes nosacījumus, kā arī noteikt pamatu pušu turpmākajai darbībai projekta realizēšanā”.*

Projekta ietvaros ir paredzēts, ka 1.etapā līdz 31.12.2004. Energo-Din par saviem līdzekļiem uzbūvēs ar dabas gāzi darbināmas četras koģenerācijas stacijas Daugavpils siltumtīkli siltuma avotu teritorijās 18.Novembra ielā Nr.2, Silikātu ielā Nr.8, Mendeļejeva ielā Nr.13a *„(..) katra ar nominālo jaudu līdz 5,3 MWh siltumenerģijas”, un Ordeņa ielā 46 „(..) ar nominālo jaudu līdz 1,0 MWh siltumenerģijas” un sāks ražot siltumenerģiju. Otrajā etapā līdz 31.12.2006. Energo-Din apņemas pārņemt esošās siltumenerģijas ražošanas iekārtas minētajās adresēs un par saviem līdzekļiem nodrošināt siltumenerģijas piegādi ekspluatācijas rajonos visa kalendārā gada laikā (Līguma 2.p.), kā arī saņemt visus ieņēmumus par pārdoto siltumenerģiju (Līguma 3.p.).*

Daugavpils siltumtīkli piedalīšanās projekta izstrādāšanā un realizēšanā ir pamatota ar Energo-Din garantiju, ka *„(..) siltumenerģija Daugavpils siltumtīkli tiks piegādāta šajā Līgumā atrunātā apjomā, t.i., līdz 16,9 MWh siltumenerģijas pēc visu koģenerācijas staciju nodošanas ekspluatācijā un par šajā līgumā fiksēto cenu LVL 12,69 apmērā par 1 MWh siltumenerģijas, un Daugavpils siltumtīkli apņemšanās iepirkt un apmaksāt visu šī Līguma ietvaros saražoto siltumenerģiju.” (Līguma 3.p.).*

Energo-Din piedalīšanās projekta izstrādāšanā un realizēšanā ir pamatota ar Daugavpils siltumtīkli garantiju, ka tā *„(..) iepirks un apmaksās visu šī līguma ietvaros saražoto siltumenerģiju, t.i. līdz 12,8 MWh siltumenerģijas pēc visu koģenerācijas staciju nodošanas ekspluatācijā par šajā Līgumā fiksēto cenu LVL 12,69 apmērā par 1 MWh siltumenerģijas” (Līguma 3.p.).*

Saskaņā ar Līguma 3.punktu: „*Visus ieņēmumus par saražoto un pārdoto siltumenerģiju un elektroenerģiju saņems Energo-Din*”.

No Līgumā minētā izriet, ka Līguma priekšmets ir vienošanās par fiksētu siltumenerģijas pirkšanas – pārdošanas cenu (12,69 LVL/ MWh), garantētu iepirkuma apjomu (līdz 12,8 MWh) un garantētu piegādes apjomu (līdz 16,9 MWh), par Daugavpils siltumtīkli esošās siltumenerģijas ražošanas iekārtu (pamatlīdzekļu), kas atrodas Daugavpilī, 18.Novembra ielā Nr.2 (SC-1), Silikātu ielā Nr.8 (SC-2), Mendeļejeva ielā Nr.13a (SC-3) un Ordeņa ielā 46 nodošanu Energo-din (pārņemšanu), kā arī vienošanās par to, ka siltumenerģijas piegādes pakalpojuma sniegšanu ne vēlāk kā līdz 31.12.2006. pārņems Energo-Din. Tā kā Energoapgādes veids, kas ietver enerģijas pārdošanu lietotājiem ir enerģijas realizācija (*Enerģētikas likuma* 1.panta 13.punkts), tad izriet, ka Energo-Din nodarbosies arī ar siltumenerģijas realizāciju.

Konkurences padome atzīmē, ka Energo-Din no jauna uzceļamo četru koģenerācijas staciju jaudas mērvienība Līgumā norādīta nevis jaudas mērvienībās - megavatos (MW), bet apjoma mērvienībās - megavatstundās (16,9 MWh).

4. *Konkurences likuma* 1.panta 11.punkts nosaka, ka vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība.

Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa nosaka, ka “*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par (..) 7) darbībām, (..) kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū*”.

Konkurences likuma 11.panta izpratnē Līgums ir vērtējams kā vertikāla vienošanās starp dominējošā stāvoklī siltumapgādes tirgū Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā esošo Daugavpils siltumtīkli un potenciālo siltumapgādes tirgus dalībnieku Energo-Din par garantēto siltumenerģijas iepirkuma apjomu.

Līgumā iestrādātais konkurences iespējamais ierobežojums izpaužas kā Līgumā iekļautais garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms, ko Daugavpils siltumtīkli pēc Līgumā paredzēto koģenerācijas staciju uzbūvēšanas un nodošanas ekspluatācijā pēc 31.12.2004. apņemas iepirkt no Energo-Din ilgtermiņā līdz 26.11.2022. Garantētais siltumenerģijas apjoms, kas obligātā kārtā ir jāiepērk Daugavpils siltumtīkli, iespējami varētu būt iemesls nākotnē citiem potenciālajiem siltumapgādes tirgus dalībniekiem atteikt siltumenerģijas iepirkšanu.

5. Daugavpils siltumtīkli informē (11.08.2003. Nr.1-7/1515 un 30.09.2003. Nr.1-7/1859), ka Līgumā iestrādāto „*(..) komentēt nav iespējams, tā kā dokumentu un paskaidrojumu nav (..), tehniskā pamatojuma līgumā garantētā siltumenerģijas apjoma pirkšanai – nav*”, vadības rīcībā nav Līguma ekonomiskās pamatotības aktu, konsultāciju vai apspriežu protokolu, pat Līguma oriģināla, Līgums ne ar vienu nav saskaņots (akciju sabiedrības valdi, padomi, Daugavpils domi kā akciju sabiedrības īpašnieku). Par minētā iemeslu tiek norādīts tas, ka Līgumu ir parakstījis bijušais Daugavpils siltumtīkli valdes priekšsēdētājs, šobrīd viss akciju sabiedrības valdes sastāvs ir mainīts, un Līgums ir noslēgts slepenības apstākļos (Daugavpils dome 13.10.2003. Nr.1986/02.01-08).

6. Līgums ir noslēgts bez Daugavpils domes kā Daugavpils siltumtīklu 100% akciju turētāja (īpašnieka) un kā pašvaldības administratīvajā teritorijā attīstības plāna ietvaros

siltumapgādes attīstības noteicēja (*Energētikas likuma* 51.pants) akcepta, pretēji ģenerālā plāna noteikumiem, un neievērojot Daugavpils siltumtīkli statūtus.

Līgums paredz jaunu siltumenerģijas ražošanas objektu celtniecību, kas maina stāvokli siltumapgādes tirgū.

Saskaņā ar Daugavpils domes (08.08.2003. Nr.1573/02.01-07 un 13.10.2003. Nr.1986/02.01-08) sniegto informāciju, Daugavpils pilsētas siltumapgādes stratēģija tiek pārskatīta un pašlaik ir tapšanas stadijā. Ģenerālajā plānā nav paredzēta jaunu elektroenerģiju ražojošu koģenerācijas staciju celtniecība, tajā skaitā, 18.novembra ielā 2, kur Daugavpils siltumtīkli jau uzstādījuši savu elektroenerģiju ģenerējošo jaudu.

Daugavpils siltumtīkli statūti (30.12.1999. reģ. Nr.150300294-15.01.92.) (no Uzņēmumu reģistra 01.08.2003. saņ. dok. Nr.442) nosaka, ka, lai lemtu jautājumus par pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu, ir nepieciešama Daugavpils domes iepriekšēja rakstveida piekrišana (3.11.p.), sabiedrības uzņēmumu darbības apturēšanas vai esošo darbības virzienu pārtraukšanas jautājumu izlemšanā ir nepieciešama padomes piekrišana (3.45.p.).

7. Līguma 2.un 3.punktā iestrādātie noteikumi ir pretrunīgi un pretrunā ar Energo-Din skaidrojumiem.

7.1. Par Līguma 2.punktā iestrādātā saturu:“(..) *Otrajā etapā, t.i., pēc 2002.gada 31.decembra, bet ne vēlāk kā līdz 2006.gada 31.decembrim, SIA „Energo DIN” apņemas pārņemt esošās siltumenerģijas ražošanas iekārtas (TEC), kuras atrodas Daugavpilī, 18.Novembra ielā Nr.2, Silikātu ielā Nr.8, Mendelējeva ielā Nr.13a un Ordeņa ielā Nr.46 (..)*”, Energo - Din sniedz skaidrojumu (10.09.03. Nr.09/03-593), ka „*SIA Energo-Din nepārņems esošās jau strādājošās iekārtas un tās arī pēc projekta realizācijas paliks DPAS „Daugavpils Siltumtīkli” īpašumā*”, kā arī (23.09.2003. Nr.09/03-625), ka Energo-Din nepārņems pašas siltuma ražošanas iekārtas, bet pārņems siltuma ražošanas iekārtu slodzes, t.i., vecās iekārtas tiks aizstātas ar jaunām iekārtām.

7.2. Par Līguma 2. punktā iestrādāto, ka Energo-Din ne vēlāk kā līdz 31.12.2006. apņemas „(..) *par saviem līdzekļiem nodrošināt siltumenerģijas piegādi ekspluatācijas rajonos visa kalendārā gada laikā*”, Energo-Din sniedz skaidrojumu (10.09.03. Nr.09/03-593), ka Energo-Din „(..) *būs tikai siltumenerģijas ražotājs, kas neveiks ne siltumenerģijas pārdali, ne sadali*”, bet piegāde ietver tikai siltumcentrāles izbūvēšanu, nodošanu ekspluatācijā un apkalpošanu (23.09.2003. Nr. 09/03-625).

Konkurences padome atzīmē, ka saskaņā ar Latviešu valodas vārdnīcā (Rīga, Avots, 1987., 612.) doto skaidrojumu vārds „Piegāde” nozīmē: „(..) *1. aiznest, aizvest (arī atnest, atvest) un nodot tā rīcībā (..) 2.Pievadīt. P.pilsētai elektroenerģiju, mājai siltumu. P. pa cauruļvadiem*”. Enerģijas pārvade ir energoapgādes veids, kas ietver enerģijas transportēšanu pa augsta spiediena vadiem, lai piegādātu to attiecīgai sadales sistēmai vai tieši lietotājiem, savukārt sadale - energoapgādes veids, kas ietver enerģijas transportēšanu pa vidēja vai zema spiediena vadiem (*Energētikas likuma* 1.panta 11. un 12.p.). Tādējādi Līguma 2.punktā iestrādātais noteikums, ka Energo-Din nodrošinās par saviem līdzekļiem siltumenerģijas piegādi, ir vērtējams kā siltumenerģijas pārvades un sadales darbības.

7.3. Attiecībā uz visu ieņēmumu par pārdoto siltumenerģiju nonākšanu Energo-Din rīcībā (Līguma 3.p.), Energo-Din sniedz skaidrojumu (23.09.2003. Nr.09/03-625), ka Līgumā ir domāti ieņēmumi par pārdoto siltumenerģiju Daugavpils siltumtīkli (nevis ieņēmumi no pārdodamā daudzuma gala patērētājiem). Konkurences padome atzīmē, ka Energo-Din iesniegtajā (10.09.03. Nr.09/03-593 pielikums) „*SIA „Energo-Din” 4 koģenerācijas stacijās saražotās siltumenerģijas tarifa aprēķins 10 gadu tarifu pārskata ciklam* Energo-Din ir paredzēta siltumenerģijas nodošana patērētājiem, nevis Daugavpils siltumtīkli.

7.4. Energo Din sniedz informāciju (10.09.03. Nr.09/03-593), ka pēc projekta realizācijas Energo-Din ir paredzēta tikai siltumenerģijas ražošana, savukārt pārvade, sadale un realizācija paliek Daugavpils siltumtīkli. Projekta ietvaros tiks uzbūvētas jaunas ēkas un iekārtas, kas strādās neatkarīgi no jau pašreiz uzstādītajām iekārtām.

7.5. Līgumā iestrādātie noteikumi nenodrošina Energo-Din iespējas pēc otrā etapa (sākot no 2007.gada) nodrošināt siltumenerģijas ražošanu 100% apjomā no Daugavpils siltumtīkli ražotā daudzuma.

Saskaņā ar Energo-Din skaidrojumu (10.09.03. Nr.09/03-593 un 23.09.2003. Nr.09/03-625) pēc pirmā etapa Energo-Din paredz saražot līdz 25% no siltumenerģijas ražošanas kopējā apjoma, un pēc otrā etapa -100% apjomā. Pirmajā etapā Energo-Din plāno uzstādīt iekārtas, kas nodrošinātu vasaras bāzes slodzes, un kur uzstādītās iekārtas strādātu ar pilnu jaudu visu gadu. Vasaras bāzes slodze projekta paredzētajam apjomam ir līdz 16,9 MW. Energo-Din paredz nodrošināt ar siltumenerģiju 25% no visa Daugavpils centralizētās siltumapgādes sistēmai nepieciešamā siltumenerģijas apjoma. Otrajā etapā Energo-Din uzstādīsot iekārtas, kas nodrošinās siltumenerģijas ražošanu 100% apjomā.

Līgums ir noslēgts uz 20 gadiem un neparedz otrajā etapā, kas sākas mēnesi pēc Līguma noslēgšanas un ilgst četrus gadus (līdz 31.12.2006.) jaunu siltumenerģijas iekārtu uzstādīšanu, kas varētu nodrošināt siltumenerģijas ražošanu 100% apjomā. Līgumā ir paredzēta kopumā tikai četru jaunu koģenerācijas staciju celtniecība ar kopējo siltumenerģijas jaudu 16,9 MW, kura varētu nodrošināt siltumenerģijas ražošanu 148 044 MWh apjomā (16,9 MW x 24 stundas x 365 dienas), kas sastāda 25% no Daugavpils siltumtīkli realizētā apjoma 2001.g.

Saskaņā ar Daugavpils domes sniegto informāciju (08.08.2003. Nr.1573/02.01-07) Daugavpils siltumtīkli siltumavotiem pieslēgtā slodze 2001.g., kā arī 2002.g. vasarā bija 7,6 MW, bet ziemā 2001.g. – 488.516 MW, 2002.g. - 471.689 MW, realizētais siltumenerģijas apjoms 2001.gadā 625055,1 MWh, 2002.g. – 570654,2 MWh.

No minētā jāsecina, ka Līguma noteikumi nenodrošina iespēju Energo-Din pēc otrā etapa kļūt par vienīgo siltumenerģijas ražotāju, saražojot siltumenerģiju 100% apjomā no siltumenerģijas ražošanas kopējā apjoma, ja vien netiek realizēts Līguma 2.punktā iestrādātais par Daugavpils siltumtīkli esošo siltumenerģijas ražošanas iekārtu pārņemšanu, ko savukārt Energo-Din noliedz (23.09.2003. Nr.09/03-625).

Konkurences padome uzskata, ka izdarīt secinājumus par kopējo iespējamo stāvokli siltumapgādes tirgū (ražošana, pārvade, sadale, realizācija) Daugavpils administratīvajā teritorijā pēc Līguma 2.etapā paredzētā realizēšanas neļauj augstāk minētās neskaidrības, kā arī siltumapgādes attīstības programmas trūkums.

Konkurences padome atzīmē, ka gadījumā, ja, realizējot Līguma 2.etapu, Energo-Din kļūtu vienīgais siltumenerģijas ražotājs, t.i., ar 100% tirgus daļu centralizētās siltumapgādes sistēmas nodrošinājuma (ražošanas) tirgū, pastāvot vienošanās par 100% saražotās siltumenerģijas pārdošanas un iepirkšanas pienākumu Daugavpils siltumtīkli, ņemot vērā, ka Daugavpils siltumtīkli kā pircēja tirgus daļa siltumenerģijas iepirkuma tirgū būtu 100%, Līgums būtu vērtējams kā konkurenci ierobežojoša vertikāla vienošanās. Šādas vienošanās rezultātā pārdevēja konkurentiem draud situācija, kurā tie būtu spiesti atstāt konkrēto tirgu, kā arī būtu apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana konkrētajā tirgū.

8. No Līguma 3.punktā iestrādātā garantētā iepirkuma apjoma megavatstundās 12,8 MWh un garantētā piegādes apjoma 16,9 MWh par fiksēto cenu LVL 12,69 apmērā par 1 MWh siltumenerģijas neizriet iespēja sasniegt Līguma 1.punktā minēto Līguma priekšmetu „(..) pamatu pušu turpmākai darbībai projekta realizēšanā” un Līguma preambulā minēto Daugavpils siltumtīkli apņemšanos Energo-Din saražoto siltumenerģiju „(..) visa līguma

darbības laikā (..) iepirkt par savstarpēji vienojoties apstiprinātu un šajā Līgumā noteiktu cenu (..)”.

Līgumā garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms norādīts tikai megavatstundās. Saskaņā ar Energo – Din skaidrojumu (23.09.2003. Nr.09/03-625) garantētā apjoma mērvienība ir megavatstundas (MWh) gadā.

8.1. Saskaņā ar Energo-Din sniegto skaidrojumu (10.09.2003. Nr.09/03-593) pēc projekta otrā etapa (pēc 31.12.2006.) Energo-Din ir paredzējis ražot siltumenerģiju 100% apjomā no kopējā Daugavpils siltumtīkli siltumenerģijas ražošanas apjoma, un visu nodot Daugavpils siltumtīkli.

Līguma 3.punktā noteiktais Daugavpils siltumtīkli garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms 16,9 MWh gadā sastāda 0.0027% no Daugavpils siltumtīkli realizētā 2001.gadā (625055,1 MWh).

Konkurences padome atzīmē, ka, strādājot četrām jaunuzceltajām koģenerācijas stacijām ar kopējo jaudu 16.9 MW nepārtraukti visu gadu, no Energo-Din apliecinājuma, ka garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms ir 16,9 MWh gadā, izriet, ka vienošanās par garantēto iepirkumu par savstarpēji vienojoties Līgumā noteiktu cenu attiecas tikai uz siltumenerģijas apjomu, kas gada laikā tiek saražots vienā stundā.

Konkurences padome atzīmē, ka Energo-Din tarifa aprēķinā ir paredzējis patērētājam nodot kopējo siltumenerģijas daudzumu 138 580 MWh apjomā (10.09.03. Nr.09/03-593 pielikums „*Koģenerācijas stacijās saražotās siltumenerģijas tarifu aprēķins*” tabula Nr.2), un tas sastāda 22,17 % no Daugavpils siltumtīkli realizētā apjoma 2001.gadā.

8.2. Uz Konkurences padomes izteiktajām aizdomām ar to pamatojumu (18.09.2003. Nr.5-1075) par Līguma 3.punktā iespējami kļūdaini iestrādāto garantētā iepirkuma apjoma mērvienību jeb lielumu, Energo-Din iesniedza apliecinājumu (23.09.2003. Nr.09/03-625), ka „*Līguma izpratnē Daugavpils siltumtīkli garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms ir līdz 16,9 MWh gadā*” (megavatstundas gadā), kā arī norādīja, ka Līgumā ir kļūda, t.i., „*(..) siltumenerģijas iepirkuma apjoms un nodošanas apjoms ir vienādi - 16,9 MW*” (megavati).

Konkurences padome atzīmē, ka viens un tas pats siltumenerģiju raksturojošs lielums – daudzums jeb apjoms minētajā tekstā Energo-Din 23.09.2003. vēstulē Nr.09/03-625 vienlaicīgi tiek norādīts atšķirīgās mērvienībās – megavatstundās (MWh), kas ir apjoma mērvienība, un megavatos (MW), kas ir jaudas un slodzes mērvienība.

8.3. Līgumā iestrādāto garantētā siltumenerģijas iepirkuma apjomu 19,6 MWh Energo-Din pamato (10.09.2003. Nr.09/03-593) ar Daugavpils pilsētas vasaras bāzes siltumenerģijas slodzēm. Uz Konkurences padomes pieprasījumu (18.09.2003. Nr.5-1075) kāpēc Līgumā iestrādātais garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms megavatstundās, ko apņemas iepirkt Daugavpils siltumtīkli ilgtermiņā (20 gadu) „*(..) tiek pamatots ar Daugavpils pilsētas vasaras bāzes siltumenerģijas slodzēm (..)*”, kā arī ar skaitļiem pamatot minēto slodžu saistību ar garantēto iepirkuma apjomu megavatstundās, atbilde netika saņemta (Energo-Din 23.09.2003. Nr.09/03-625).

Daugavpils siltumtīkli siltumavotiem 2001. un 2002.g. pieslēgtā vasaras slodze bija 7,6 MW, un, strādājot nepārtraukti visu gadu, siltumenerģijas patēriņš attiecīgi būtu 66 576 MWh gadā (7,6 MW x 24 h x 365 dienas).

Konkurences padome uzskata, ka Energo-Din sniegtais garantētā siltumenerģijas piegādes apjoma 19,6 MWh gadā pamatojums nav argumentēts.

8.4. Daugavpils siltumtīkli par to, kāds Līguma izpratnē ir domāts Daugavpils siltumtīkli garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms megavatstundās gadā, sniedza viedokli, ka „*(..) jāpiekrīt Jūsu (Konkurences padomes) viedoklim par iespējami kļūdaini norādīto iepirkumu apjomu Līguma 3.punktā minētajam garantētā iepirkuma apjomam*

megavatstundās. Līguma 3.punktā minētais siltumenerģijas iepirkšanas apjoms līdz 12,8 MWh ir nereāls, kā arī nav saprotams, kāds tad Līguma izpratnē ir domāts garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms megavatstundās gadā”.

Ņemot vērā minētās pretrunas, Konkurences padome uzskata, ka Līguma 3.punktā norādītais garantētā iepirkuma apjoms (līdz 12,8 MWh vai 16,9 MW vai 16,9 MWh) iespējami ir kļūdains, bet Konkurences padome ņem vērā, ka Līgumā ir iestrādāts, un Energo-Din ir atkārtoti apliecinājis garantētā iepirkuma apjomu 16,9 MWh (megavatstundas gadā).

9. Līgums ir noslēgts, neievērojot tiesību aktu normas.

9.1. SPRK, izvērtējot Daugavpils domes iesniegumu savas kompetences ietvaros (SPRK 04.08.2003. Nr.1-2.83/2186), paskaidroja, ka:

1) energoapgādes uzņēmums, kurš ražo siltumenerģiju kogenerācijas iekārtās, kuru maksimālā slodze ir lielāka par 1 megavatu, ir valsts regulējamais uzņēmums, kura darbībai nepieciešama licence;

2) Energo – Din, nesaņemot licenci, nav tiesību veikt uzņēmējdarbību siltumenerģijas ražošanā koģenerācijas iekārtās, kuru maksimālā slodze ir lielāka par 1 MW. Līdz šim licences pieprasījums SPRK nav iesniegts. Komisijai nav informācijas par Energo-Din spēju sniegt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus;

3) Daugavpils siltumtīkli koģenerācijas stacijā saražotās siltumenerģijas tarifs no 02.09.2003. ir apstiprināts 12,24 Ls/MWh un tie ir tarifu griesti bāzes gadam. (Saskaņā ar SPRK apstiprināto metodiku „Koģenerācijas stacijās saražotās siltumenerģijas un koģenerācijas stacijās ar jaudu virs 4 megavatiem saražotās elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) bāzes gads ir pirmais tarifa pārskata cikla gads). SPRK apstiprinātais tarifs 12,24 Ls/MWh ir zemāks nekā Līgumā iestrādātais 12,69 Ls/MWh;

4) Saskaņā ar Metodiku (2.9. un 3.10.punkts) ekspluatācijā esošai stacijai tarifus aprēķina 3 gadu periodam, jaunai – 10 gadu periodam;

5) Puses var vienoties tikai par tādu siltumenerģijas iepirkuma cenu, kas ir zemāka par cenu, kas aprēķināta saskaņā ar metodiku (Metodikas 3.7.paragrāfa 5.punkts) un Daugavpils siltumtīkli, iepērkot siltumenerģiju no cita ražotāja (kas, atbilstoši Līgumam, būs Energo-Din), jāvadās pēc ekonomiskā pakāpeniskuma principa (*Enerģētikas likuma* 49.pants), izvēloties ekonomiski pamatotu un konkurētspējīgu piedāvājumu;

Tādējādi Līgumu (pušu vienošanos) var atzīt par tiesisku, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- Energo-Din saņem licenci;
- Energo-Din normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un saskaņā ar Metodiku iesniedz SPRK apstiprināšanai tarifus un SPRK tos apstiprina;
- Līgumā noteiktā siltumenerģijas iepirkuma cena nav augstāka par siltumenerģijas tarifu, kas apstiprināts saskaņā ar Metodiku.

Tā kā minētie nosacījumi nav izpildīti, un Līgumā starp regulējamiem uzņēmumiem ir iestrādāta vienošanās par fiksētu cenu 20 gadu periodam, Konkurences padome secina, ka, noslēdzot Līgumu, nav ievērotas likuma *Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem* 19.panta, un *Enerģētikas likuma* 91.un 97.panta normas.

9.2. Daugavpils dome (13.10.2003. Nr.1986/02.01-08) ir atzinusi, ka, noslēdzot Līgumu, nav ievērots likums *Par būvdarbiem, piegādēm, nomu un pakalpojumiem sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu vajadzībām* un *Enerģētikas likuma* 51.pants, kurā noteikta pašvaldības kompetence organizēt siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā,

noteikt siltumapgādes attīstību un veicināt konkurenci siltumapgādes un kurināmā tirgū. Slēdzot Līgumu sīpenības apstākļos, tika liegtas iespējas citiem investoriem piedalīties elektroenerģijas ražošanas, kā arī siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Daugavpils pilsētā, izmantojot Daugavpils pilsētā esošo attiecīgo infrastruktūru. Daugavpils dome izsaka viedokli (08.08.2003. Nr.1573/02.01-07), ka nav ievēroti *Enerģētikas likuma* 12.panta 3.daļas nosacījumi, ka energoapgādes uzņēmumi var uzsākt horizontālu vai vertikālu integrāciju tikai pēc regulatora atļaujas saņemšanas.

Gan Daugavpils dome (08.08.2003. Nr.1573/02.01-07), gan Daugavpils Regulators (05.08.2003. Nr.91/01-11) pauž viedokli, ka Līgums iespējami ir vērtējams kā normatīvajiem aktiem neatbilstošs slēpts privatizācijas process, jo minētie objekti bija iekļauti privatizācijas projektā (Daugavpils domes 17.10.2001. lēmums Nr.909).

10. Par sabiedrisko labumu Līguma realizācijas rezultātā no Daugavpils regulatora (05.08.2003. Nr.91/01-11), SPRK (04.08.2003. Nr.1-2.83/2186), Daugavpils siltumtīkli (11.08.2003. Nr.1-7/1515 un 30.09.2003. Nr.1-7/1859) Daugavpils domes (13.10.2003. Nr.1986/02.01-08) saņemtajos viedokļos tiek norādīts, ka Līgums neatbilst patērētāju interesēm, jo nerisina galveno pilsētas siltumapgādes problēmu – lielos siltumenerģijas zudumus trasēs, un patērētāju interesēm atbilstošāks risinājums būtu maksimāli izmantot tās ražošanas jaudas, kas jau atrodas Daugavpils siltumtīkli rīcībā. SPRK uzskata, ka Līgumā norādītais Daugavpils siltumtīkli garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms ir mazāks nekā 0.01% no Daugavpils pilsētā realizētās siltumenerģijas, un tāpēc nekādu iespaidu uz lietotāju apgādi ar siltumenerģiju un konkurenci šajā nozarē neatstās. Daugavpils domes izveidotās darba grupas Līguma tiesiskās pamatotības un lietderības izvērtēšanai viedoklis (akceptēts ar 09.10.2003. Daugavpils domes lēmumu Nr.754) ir, ka Līgums ir ekonomiski neizdevīgs pašvaldībai un Daugavpils siltumtīkli, jo Līgumā paredzētā projekta mērķis ir Energo-Din veiksmīga uzņēmējdarbība, nepārņemot Daugavpils siltumtīkli saistības un neizdarot uzņēmumā nekādas investīcijas, kā arī projekta realizācijas rezultātā netiek panākta Daugavpils siltumtīkli modernizācija un siltumapgādes uzlabošana Daugavpils pilsētā. Darba grupa ir atzinusi, ka Līgums nav realizējams un ir laužams pēc Daugavpils siltumtīkli iniciatīvas, ja starp pusēm nav iespējama vienošanās par izdevīgākā investīciju projekta realizāciju, ko Energo-Din piedāvās pašvaldība ar mērķi modernizēt Daugavpils siltumtīkli un attīstīt siltumapgādi Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā.

Energo-Din (10.09.2003. Nr.09/03-593 un 23.09.2003. Nr.09/03-625) viedoklis ir, ka ar uzstādītām mūsdienu tehnoloģijas iekārtām tiks panākts minimāls kaitējums videi, izmantojamais kurināmais mazuts tiks aizstāts ar dabas gāzi, Daugavpils siltumtīkli nebūs izdevumu ražošanas iekārtu uzturēšanai, jo ražošanu veiks Energo-Din. Daugavpils siltumtīkli Līguma noslēgšanas rezultātā iegūs siltumenerģijas cenas samazinājumu salīdzinājumā ar patreizējām izmaksām, kas dos iespēju Daugavpils siltumtīkli sakārtot savu uzņēmumu un atmaksāt parādus. Energo-Din pārdos saražoto siltumenerģiju par Ls 12.69 Ls/MWh, pašreizējā cena ir 13.4 Ls/MWh. Daugavpils siltumtīkli ietaupīto naudu (aptuveni 2 milj.gadā) varēs izlietot siltumtrašu atjaunošanai un saistību segšanai.

Ņemot vērā minētos apstākļus, un pamatojoties uz 04.10.2001. *Konkurences likuma* 8.panta pirmās daļas 2.punktu un 11.panta pirmās daļas ģenerālklausulu, Konkurences Padome

n o l ē m a:

1. Konstatēt, ka pašvaldības akciju sabiedrības “Daugavpils siltumtīkli” un sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Energo-Din” 26.11.2002. noslēgtajā Līgumā Nr.9/21 iestrādātais a/s “Daugavpils siltumtīkli” garantētais siltumenerģijas iepirkuma apjoms no SIA “Energo-Din” 12,8 MWh apmērā nerada sekas potenciālajai konkurencei Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā, to kavējot, ierobežojot vai deformējot, un tādējādi Līgums Nr.9/21 nesatur Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktās aizliegtās vienošanās pārkāpuma sastāva pazīmes.

2. Izbeigt lietas Nr.365/03/05/05 *Par Daugavpils pilsētas domes 26.06.2003. g. iesniegumu izpēti.*

Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto lēmumu saskaņā ar 04.10.2001. Konkurences likuma 8.panta otro daļu, LR Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 1.punktu un Civilprocesa kodeksa 24.-A nodaļu.

Padomes priekšsēdētājs

P.Vilks